

Verlag Begeleidingsgroep Stuw Egweg

12 juli 2021; 19.30-21.30 uur

Hogeweg 14, Langenboom

Aanwezig: Ric Broens (bewoner), Twan Broekman (grondeigenaar), Martijn Fliervoet (BL), Ruud Bartholomeus (onafhankelijk deskundige), Thijs Janssen (grondeigenaar), Marja van Schie (voorzitter), Walter Schoenmakers (SBB), Jan de Haas (ANV), Els Geurts (Waterschap Aa en Maas), Patrick Oomens (Waterschap Aa en Maas), Doret de Cock (Waterschap Aa en Maas)

Afwezig: Lieke de Bruijckere (Waterschap Aa en Maas), Hans Vermeulen (ZLTO)

1. Welkom

Marja opent de vergadering en heet allen welkom

2. Keukentafelgesprekken

Diverse gesprekken hebben inmiddels al plaatsgevonden (ongeveer 50%). De gesprekken zijn constructief, maar ondernemers geven ook aan dat een model nog niet hetzelfde is als de werkelijkheid. Ondernemers geven aan dat de uitkomsten uit de WaterwijzerLandbouw tegenvallen, daar hadden ze meer van verwacht. Daarnaast is in een aantal gesprekken naar voren gekomen dat de zorg niet alleen over het niveau van het grondwater gaat, maar ook of de afvoercapaciteit van het oppervlakte water wel voldoende is. Het waterschap waardeert de inzet in de gesprekken om naar mogelijke oplossingen te zoeken. Belangrijk is om duidelijk uitleg te geven zodat men weet wát men op de kaart ziet. Het resultaat van de WaterwijzerLandbouw laat bijvoorbeeld zien wat het verschil is tussen de gewasopbrengst in de huidige situatie (is niet 100%) en de situatie na de peilopzet.

Het uitgangspunt voor de berekening in de WaterwijzerLandbouw is het meest geteelde gewas in de periode 2013 t/m 2020. Hierdoor komt vaak gras of snijmais naar boven, wat door met name akkerbouwondernemers gebruikt wordt als vulgewas. Dit geeft in de ogen van de ondernemers een vertekend beeld. Dit wordt bevestigd door de begeleidingsgroep. Dit wordt meegenomen in het bestuurlijk advies. Ruud adviseert om hier in de schadevergoeding rekening mee te houden.

3. Gebiedsbezoek 23 juni

De leden die aanwezig waren bij het gebiedsbezoek geven aan dat het goed was om het gebied in te gaan, iedereen persoonlijk te zien én te spreken. Duidelijk is dat zowel het grondwater als afvoercapaciteit van water een plek moet krijgen in de oplossingen.

Thijs geeft aan dat flexibel peilbeheer als oplossing wordt gezien. In de praktijk merken de ondernemers dat het waterschap (district) niet snel geneigd is op basis van voorspellingen al stuwen naar beneden te zetten. Concreet voorbeeld is het verzoek van de broer van Thijs (ander watersysteem dan de Raam) aan het district op maandag 12-7 gezien de voorspelling van 100 mm regen komende week. Hier wordt niet direct gehoor aan gegeven, het district wacht nog met het verlagen van de stuwen. De zorg is dan ook dat na de peilopzet niet of pas laat de stuw naar beneden wordt gezet. Brabants Landschap geeft aan dat voor haar hetzelfde geldt. Wanneer zij het waterschap belt met de vraag om het water vast te houden kan dat ook niet zomaar. Patrick licht toe dat het waterschap terughoudend is in het te vroeg of onterecht naar beneden zetten van de stuwen, omdat het water dan ook weg is uit het systeem. Wat er uit is, kun je niet meer terugkrijgen als er een drogere tijd aan komt.

Patrick vraagt bij het district na wat de overweging is geweest om in dit geval nog niet op het verzoek in te gaan om het peil naar beneden te zetten. Dit wordt per e-mail teruggekoppeld aan de begeleidingsgroep. **Actie Waterschap**

Voor de inzet van flexibel peilbeheer als mitigerende maatregelen, gaat Els voor de schetssessies na welke ruimte het beleid daadwerkelijk biedt, wat de beheermarges zijn. Als hier nog geen duidelijk antwoord op is, zijn we tijdens de schetssessie terughoudend in de inzet van deze oplossing. **Actie Waterschap**

4. Schets/werksessie 20 en 21 juli

Er zijn 2 data gepland. Doel is de ideeën die al zijn opgedaan, met elkaar te bespreken en wellicht komen daar nog meer ideeën uit voort. De bouwstenen voor de schetssessies worden meegenomen tijdens de sessies. Een dwarsdoorsnede van het gebied is uitgenodigd voor deze sessies (beperkt aantal deelnemers ivm covid). De begeleidingsgroep wordt gevraagd dit uit te dragen, indien daar vragen over zijn, of contact op te nemen met het waterschap indien er een deelnemer toegevoegd moet worden. Na de zomer, in september, zal een digitale bijeenkomst worden gepland, waarbij iedereen kan aansluiten. De sessies worden onder andere begeleid door Johan de Putter die de uitkomsten visualiseert.

Alle leden van de begeleidingsgroep zijn uitgenodigd voor de sessie. Ric sluit op 20-7 van 17.00 tot 18.00 aan en Martijn van 19.00 – 20.00. Dit beidt de begeleidingsgroep een extra gelegenheid om goed te luisteren naar wat er speelt. De uitnodigingsbrieven worden toegezonden aan Ric en Martijn. **Actie Waterschap**

Voor de digitale bijeenkomst in september zal een datum worden geprikt en doorgezet aan alle betrokkenen. Martijn stelt voor de bijeenkomst alvast aan te kondigen op de website (evt. nog zonder datum) en dat mensen zich wel alvast kunnen melden via gebiedsplanraam@aaenmaas.nl als ze interesse hebben in deze bijeenkomst.

Actie Waterschap

5. Vragen document

Thijs meldt dat in de keukentafelgesprekken de gewasrotatie aan de orde is geweest, maar er nog niets concreet over afgesproken. Het wekt bij de agrariërs de verwachting dat besloten is hier in de berekening van de WaterwijzerLandbouw mee te rekenen in plaats van met het meest geteelde gewas. Thijs concludeert dat er nog best wat punten uitgewerkt moeten worden.

Patrick geeft aan dat over een aantal zaken het bestuur nog een besluit moet nemen, maar dat een besluit wordt genomen in zijn totaliteit, niét per onderdeel, omdat de verschillende onderdelen met elkaar samenhangen. De signalen zijn en worden verzameld in de keukentafelgesprekken en schetssessies en worden voorgelegd aan het bestuur. Een nieuw besluit zal daarop door het bestuur worden genomen. De resultaten van dat besluit, de ontwerpen en de berekeningen worden bij de keukentafelgesprekken eind dit jaar teruggekoppeld.

Twan vindt het een onduidelijk document, hij kan er niets mee en ook de antwoorden vindt hij er niet in terug. Er staan ook tegenstrijdigheden in en hij vindt dan ook, dat het anders beschreven moet worden, in beter begrijpelijke taal. Staatsbosbeheer bevestigt dat het document lastig te lezen is. Brabants Landschap spreekt de waardering voor Els uit dat het haar in haar korte tijd sinds haar aanstelling gelukt is om dit document af te ronden en de vragen zo helder mogelijk te beantwoorden.

Marja geeft aan dat er géén aanpassingen worden gedaan aan het document, omdat in de begeleidingsgroep is geconstateerd dat nog verder verdiepen van de vragen en de antwoorden niet tot oplossingen leidt. De begeleidingsgroep heeft geconstateerd aan oplossingen te willen werken. Marja biedt wel aan om in gesprek de toelichting verder te verduidelijken. **Actie Twan indien gewenst.**

Er blijft verwarring over de jaarreeksen die gebruikt zijn. Samenvattend:

- Voor de modelstudie zijn de jaren 2010-2017 gebruikt. De extreem droge jaren 2018-2020 zijn daar uit weggelaten. De droge jaren wel opnemen, zou een relatief lage toename van de natschade laten zien (in een zeer droog jaar als 2018 ontstaat bij een peilverhoging geen extra natschade; zo'n droog jaar haalt daarmee de berekende gemiddelde schade naar beneden). Een peilopzet van 20 cm zou dan voor de ondernemers tot een lagere berekende toename van overlast leiden. Het waterschap vindt dat geen correct beeld geven, dat zou ten nadele van de ondernemers zijn.
- Het peilbuizennet is sinds 2020 compleet. Wanneer, bij positief besluit, de peilopzet daadwerkelijk gaat starten is het 2022/2023. Er zijn dan drie complete meetjaren. Dat geeft een goed vergelijk van de actuele werkelijkheid met het model.
- Voor de Waterwijzer Landbouw wordt gekeken naar het meest geteelde in de periode 2013-2020.

6. Instrumentenkoffer

De instrumentenkoffer is eigenlijk een overzicht van de financieringsmogelijkheden voor initiatieven. Hij is door de provincie en door de 3 Brabantse waterschappen opgesteld. Het is een flinke lijst met subsidies,

verordeningen enz. waar men op terug kan vallen, ook ondernemers kunnen van een aantal van de regelingen gebruik maken. Regelingen wijzigen soms tussentijds, dus de instrumentenkoffer zoals het document nu is getoond is al snel niet meer helemaal up-to-date. De instrumenten onder afdwingen zijn géén onderdeel voor Gebiedsplan Raam. Het waterschap gaat er vooralsnog ook niet vanuit dat uitkoop tbv bedrijfsverplaatsing noodzakelijk zal zijn. Grondruil kan wel ingezet worden. In tegenstelling tot de verwachtingen van de begeleidingsgroep is de instrumentenkoffer geen overzicht van de mogelijke mitigerende maatregelen.

Els adviseert om het document niet digitaal te delen, omdat onderdelen regelmatig aangepast worden. Hier wordt gezamenlijk mee ingestemd. **Besluit**

7. Uitkomst gevoeligheidsanalyse

Els meldt dat de WaterwijzerLandbouw ook laat zien op welke percelen en bij welke gewassen een kleine wijziging in het peil al impact op het gewas kan hebben. Je ziet dat duidelijk terug in de kaart. Het geeft een goed inzicht in de perceeleigenaren die we nog aanvullend moeten spreken. Deze eigenaren zijn nog niet benaderd. Bij het maken van de kaart is per abuis van de optimale situatie uitgegaan (altijd 100% gewasopbrengst), dat is niet correct, dus de kaart wordt aangepast. De kaart wordt tijdens het volgende overleg getoond, met de goede uitgangssituatie (werkelijkheid nu – verwachte wijziging na peilopzet). Bij de keukentafelgesprekken is de kaart met berekening van de natschade (in euro's en %) beschikbaar voor de perceeleigenaar en wordt ook achtergelaten.

8. Acties vorige bijeenkomst

Datum	Actie	Actiehouder	Datum gereed	Afgerond
11-mei	Sheet Analyse 2/2 uit de presentatie moet versimpeld worden.	Waterschap	12 juli	Ruud geeft aan dat de slide een correcte samenvatting is
11-mei	Achterliggende methodiek van uifilteren natuurlijke invloeden wordt door Waterschap (Tauw) beschreven en getoetst door Ruud. Het resultaat van de toetsing wordt mondeling teruggekoppeld in het volgende overleg	Waterschap	22 sept	
11-mei	Meenemen in het vragendocument; waarom de laatste drie droge jaren niet meegenomen zijn.	Waterschap	22 sept	Is besproken tijdens dit overleg
11-mei	Gevoeligheidsanalyse juiste kaartbeeld	Waterschap	22 sept	Voor het overleg in september agenderen
16-juni	Q&A website doorverwijzingen naar de juiste pagina's van de waterwijzer	Waterschap	22 sept	Na de begeleidingsgroep van 12-7
16-juni	wanneer de peilbuizen 1 jaar staan een overzicht geven van de metingen afgelopen jaar	Waterschap	najaar 2021	
12-juli	Werking WaterwijzerLandbouw toelichten in een opgenomen presentatie	Ruud Bartholomeus	22 sept	
12-juli	Contact opnemen met district betreft verzoek peilverlaging / geen medewerking ontvangen. Tevens vragen naar de huidige stand van zaken	Waterschap	22 sept	
12-juli	Uitnodigingsbrieven werksessies 20+21 juli, doorzetten naar de begeleidingsgroep	Waterschap	13 juli	
12-juli	Datum prikken voor digitale bijeenkomst in september	Waterschap	22 sept	Staat gepland op 30 september

Datum	Besluit	Besluit genomen
-------	---------	-----------------

12-juli	Instrumentenkoffer niet digitaal delen	12 juli 2021

9. Datum volgende bijeenkomst

De volgende bijeenkomst vindt plaats op 22 september om 19.30 uur

Agendapunten voor de volgende bijeenkomst:

- Feedback op presentatie werking WaterwijzerLandbouw
- Uitkomsten schets sessies
- Uitkomsten (globaal) keukentafelgesprekken.
- Eerste concepten van de schaderegeling en advies van DLV
- De kaart waterwijzer fysiek tonen tijdens de meeting in september